

NOTÍCIES DEL CENTRE D'ESTUDIS DE LA CONCA DE BARBERÀ

Memòria d'activitats del Centre d'Estudis de la Conca de Barberà (2017)

-Gener: El dia 13 Gener Gonzalvo i Bou realitza la conferència «Eduard Toda i Poblet», al Centre de Lectura de Reus, aquesta serà la seva darrera, en morir el 23 sobtadament a Tàrraga. Era un gran medievalista i excel·lent col·laborador del Centre d'Estudis de la Conca de Barberà, sigui com a autor d'articles a les revistes *Aplec de Treballs* i *Podall* o com a membre actiu de la junta de govern. El president es posa amb contacte amb els seus amics de la capital de l'Urgell per adherir-se als actes que es puguin organitzar en honor seu. Dies després el CECB publica la seva esquela al *Punt/Avui*. El 28 Valentí Gual participa al Vilosell a la II Jornada sobre genealogia i arxius, organitzada pel seu centre d'estudis local, amb la dissertació «Reconstrucció de famílies a les nostres terres».

-Febrer: El dia 1 al Parlament de Catalunya es reuneix el Pacte Nacional pel Referèndum. Dos socis del CECB formaven part de la taula en representació de l'àmbit cultural: Josep Santesmases i Francesc Marco Palau, el darrer també de la junta de govern de la nostra entitat. El dissabte dia onze, l'Arxiu Comarcal de l'Urgell realitza a Tàrraga un emotiu acte d'homenatge a Gener Gonzalvo Bou, primer director que fou d'aquella institució, el CECB en fa difusió i s'hi adhereix, a la vegada que es prepara un article biobibliogràfic sobre la seva persona per publicar-lo a la revista *Podall* núm. 5. El dissabte setze Valentí Gual disserta al Museu Egipci de Barcelona sobre: «En els confins del perill. Pirates i corsaris a la Catalunya moderna. El portal Dialnet amb seu a Logroño, incorpora el sumari de l'*Aplec de Treballs* 34 i els pdf dels articles dels dos números anteriors. Josep M. Carreras i Josep M.

Grau enllesteixen la correcció i maquetació de la revista *Podall* corresponent al 2016. Josep M. Vallès presenta a la Biblioteca Municipal de l'Espluga de Francolí el projecte de lectura en prosa de Mn. Ramon Muntanyola, acte que inicia la commemoració del centenari del naixement del prevere espluguí. Els dies 10, 17 i 24 de febrer i 3 de març al Museu Egipci, Valentí Gual imparteix el curs: «*Un sambenito de lienço o paño amarillo con dos aspás coloradas*». Desvetllant els secrets de la Inquisició».

-Març: El divendres dia 3 Francesc Marco Palau presenta al Palau Macaya de Barcelona el llibre *La generació de la independència*. L'endemà es presenta a Santa Coloma de Queralt la revista *Recull* núm 14, editada per l'Associació Cultural Baixa Segarra, la qual inclou articles de diversos col·laboradors habituals de l'*Aplec de Treballs* i *Podall* (Damià Amorós, Josep M. Grau i Josep M. Llobet). El dimarts dia sis Josep M. Grau imparteix al Casal Riudomenc una conferència sobre les confraries de Riudoms en els segles XVI-XX, en el marc de celebració dels 400 anys de l'església parroquial de Sant Jaume, el text es publicaria íntegrament a la revista del centre d'Estudis Arnau de Palomar *Lo Floc* núm. 219 (gener-març 2017), p. 27-3, en un volum extraordinari confeccionat amb motiu dels 400 anys de la construcció de l'església parroquial de Sant Jaume, en el qual també hi ha col·laborat l'arxiver Joan M. Quijada Bosch. Més endavant el dia setze, Àlex Rebollo participa en nom del CECB en les *Finestres al Territori*, xerrades organitzades per l'IRMU i la Biblioteca Pública de Tarragona, on s'exposen els treballs publicats en les revistes subvencionades l'any anterior.

-Abril: El diumenge dia dos, Josep M. Grau realitza una xerrada a la Selva del Camp sobre Mn. Ramon Muntanyola i la seva estada en aquesta vila camptarragonina, l'acte s'emmarca en l'inici de la celebració del centenari del seu naixement, que

organitza una comissió espluguina, en la qual també hi forma part el membre de la junta Josep M. Vallès. El mateix cap de setmana (1 i 2) el CECB participa, en col·laboració del Museu Comarcal, en la primera edició de *Montblanc vila del Llibre*. El dimecres dinou es presenta a Tàrraga el núm. 31 de la revista *Urtx*, dedicada a la memòria de l'arxiver i historiador Gener Gonzalvo i Bou. Acabat definitivament el núm. 5 de la revista digital *Podall* s'envia a l'IRMU per a la seva inclusió al portal RACO. A petició del CECB el web de la Ruta del Cister incorpora els enllaços de les diferents revistes dels centres d'estudis que contenen articles sobre els tres monestirs de l'Alt Camp, la Conca i l'Urgell. El CECB dóna suport a la candidatura del Centre d'Estudis de les Garrigues en la convocatòria dels Premis Recercat 2017. El dimecres dinou, Josep M. Vallès Martí, presenta el llibre: *Relats i cròniques. L'Espluga de Francolí 1900-1923*, a càrrec de Filo Farré Anguera. El dissabte 22 l'Ajuntament de Montblanc nomena a Ramon Requesens Queralt com a fill predilecte de la vila, cal recordar que el CECB ja el va homenatjar l'any 2009 i li va dedicar l'*Aplec de Treballs*. El dia 25 d'abril Jaume Felip Sánchez, en el marc de la Setmana Medieval, pronuncia la conferència: «La Conca de Barberà al segle XI». L'endemà, Josep M. Carreras i Josep M. Grau s'entrevisten amb el nou abat del monestir de Poblet per parlar de possibles col·laboracions amb el CECB. Es decideix declarar deserta la segona edició del Premi Francesc Sifre a causa de baixa qualificació dels treballs presentats que versaven sobre la Conca.

-Maig: El dijous dia quatre Josep M. Grau i Jordi Manent presenten a la Selva del Camp el llibre d'Albert Manent i Jaume Sabaté, *Els noms populars de núvols, boires i vents del Camp de Tarragona, la Conca de Barberà i el Priorat*, en un acte organitzat per l'Associació de dones de la vila. El divendres cinc el CECB i el Museu Comarcal de la

CB, inauguren l'exposició itinerant: «Patrimoni oblidat. Memòria literària», realitzada per la CCEPC i l'IRMU i comissariada per Josep Santesmas Ollé, el qual en acabar fa una explicació detallada als assistents, sobtadament dies més tard el Museu retira l'exposició a causa d'unes obres imprevistes a l'edifici i aquesta es trasllada a la seu del Consell Comarcal. El dissabte tretze, Maties Solé Maseras presenta el llibre: *Montblanc. Conjunt Monumental i Artístic: 50 anys de restauració de la muralla medieval*, en el qual el CECB ha col·laborat en la seva edició i difusió; El dia dinou el Consell Comarcal de la Conca de Barberà concedeix els Premis d'Honor de la comarca, entre d'altres persones i entitats s'atorga la Menció de Serveis Distingits a Alfons Alsamora i Josep M. Sans Travé, finalment la Distinció d'Honor s'atorga a l'Associació Cultural Baixa Segarra, al primer el CECB li féu el reconeixement a la seva tasca el 2010, al segon el 2011 i a la tercera, el 2016 es realitzà en la persona del seu fundador, Josep M. Carreras Tarragó. Es dóna d'alta com a soci del CECB M. Mercè Bonet Roca, de Barcelona. El dissabte vint es lliura la medalla de la vila de l'Espluga de Francolí a l'historiador Antoni Carreras Casanovas. El dia 23 dins el XXIII Memorial Josep Ramon López, del Pla de Santa Maria, Valentí Gual disserta sobre: «Justícia eclesial. Poblet, senyor feudal. Delicte i càstig». El divendres 26 es reuneix la junta del CECB i es presenta al nou tresorer Ferran Romeu. Abans d'acabar el mes l'Institut Ramon Muntaner incorpora a RACO el número 5 de la revista *Podall*.

-Juny: Valentí Gual actua com assessor històric en el capítol «Matar el Rei», del programa «El Lloc dels Fets», emès per TV3 el diumenge dia quatre. Dies abans Josep M. Sans Travé també havia participat en el mateix programa per parlar sobre els templers. El dilluns cinc el referit Josep M. Sans, assisteix en representació del CECB, en la reunió ordinària del Museu Comarcal de la Conca de

Barberà. El portal Dialnet de la Universidad de la Rioja incorpora els textos dels articles de la revista *Podall*, número 5. El dia setze V. Gual en el marc de les III Jornades d'Història Mn. Sanç Capdevila Felip, organitzades pels Arxius Arxidiocesà i Capitular de Tarragona, pronuncia la conferència: «L'administració de justícia en una senyoria eclesiàstica. El cas del monestir de Poblet», el mateix dia Josep M. Vallès actua de presentador del llibre de Xavier Ferré Trill, *Joan Poblet i Teixidó. La qüestió agrària com a qüestió nacional*, editat per la Fundació Roca i Galés. L'endemà, al Palau Alenyà de Montblanc, aquest investigador espluguí presenta l'obra *La Conca de Barberà en el temps de la Mancomunitat de Catalunya (1911-1923)*. Es realitzen gestions per a incorporar un pdf que mancava a RACO de l'*Aplec de Treballs* núm. 5.

-Juliol: Es comencen a rebre els articles per l'*Aplec de Treballs* 35 i es planifica el número 6 de *Podall*. L'Arxiu Nacional de Catalunya fa pública la relació de les 66.590 persones que foren jutjades per procediment militar durant el franquisme, cal recordar que el CECB l'any 2000 es va avançar amb l'edició del llibre de Josep Recasens Llorca, *La repressió franquista a la Conca de Barberà (1939-1945): Dades per al seu estudi*. El divendres dia set es reuneix la junta del CECB amb caràcter ordinari. Es demana a l'IRMU que s'incorpori a RACO l'article de Josep M. Sans Travé, «Notes sobre la plaga de la llagosta de 1686-1688 a Solivella», publicat a l'*Aplec de Treballs* 5, corresponent a l'any 1983, que no estava digitalitzat, l'exemplar en paper l'ha facilitat amablement el company Jaume Teixidó Montalà. El setmanari *Nova Conca* es fa ressò de l'aparició del darrer número 5 del *Podall* corresponent al 2016.

-Agost: Es reben articles pel núm. 6 de la revista *Podall*, que es comencen a revisar. El portal *Tornaveu*, d'Associacionisme i cultura, publica la nota divulgativa: «*Podall*. Una mirada al país des

de la Conca de Barberà». El dia cinc, coincidint amb la Festa major, Valentí Gual realitzà una xerrada a Vilanova de Prades sobre l'evolució demogràfica, el dia deu el mateix professor disserta a Rocafort de Queralt sobre «Moments clau de la història de Catalunya», en el marc de la XXVII Setmana Cultural. Més endavant el trobem participant a Prada de Conflent en la XLIX Universitat Catalana d'Estiu, El dia dinou amb la classe «La Guerra Civil de 1462» i el dia vint amb «La Guerra dels Segadors.

-Setembre: El dia 2 a l'església de Santa Ramon del Pla de Santa Maria, Valentí Gual presenta el número 10 de la revista *Cultura i Paisatge*. Josep M. Contijoch Casanovas, antic tresorer del CECB, fa donació de la seva biblioteca personal, especialitzada en la II República i Guerra Civil, formada per 226 volums, a l'Arxiu Tarradellas, amb seu al Monestir de Poblet. El dia 20 mor el musicòleg montblanquí Francesc Bonastre Bertran, als 73, anys després d'una llarga malaltia. Hem de recordar que fou un dels cofundadors del CECB i col·laborador de la revista *Aplec de Treballs* en els primers números (1978 i 1982). També en aquest mateix mes traspassa Joaquim Capdevila Capdevila, nat a Maldà el 1967, llicenciat en filologia catalana i en psicologia i doctor en lingüística, actualment era professor a la Universitat de Lleida. El 2008 havia col·laborat en l'*Aplec de Treballs* (núm. 26) amb un article sobre unes cobles satíriques de Solivella.

-Octubre: el dia 5 Valentí Gual disserta al Museu Egipci de Barcelona amb la conferència: «Camp i ciutat, ciutat i camp. Diàleg i confrontació a la Catalunya moderna entre dues visions no sempre clares (Part I)». El dissabte 21, el mateix professor rocafortí participa en la VI Trobada de Centres d'Estudis del Camp de Tarragona, la Conca de Barberà i el Priorat, que es celebra al Convent de les Arts d'Alcover amb la conferència: «El bandolerisme català en l'època moderna a la

Catalunya Nova». El dilluns 23, Josep M. Grau imparteix a la Biblioteca Pública de Tarragona, una conferència sobre el prevere Mn. Ramon Muntanyola, l'acte és presentat per l'espluguí Josep M. Vallès Martí, membre de la comissió del centenari del naixement del poeta. S'envia el pdf de l'*Aplec de Treballs* 34 a l'IRMU per a la inclusió a RACO a fi de possibilitar la seva consulta en obert. Josep M. Carreras Vives i Josep M. Grau Pujol, coordinadors de l'*Aplec de Treballs* 35, acaben la tasca de revisió dels articles de la revista, tramesa als avaluadors i de retorn als autors, per a la composició final.

-Novembre: El dia 6 Josep M. Sans Travé assisteix com a representant del CECB a la junta ordinària de l'Associació Museu-Arxiu de Montblanc i Comarca. El dia 15 Valentí Gual realitza la xerrada «Els primers immigrants: els occitans a la Catalunya Moderna», en el XV Curs d'Extensió Universitària Sàpiens - UCE (En els marges de la societat. Grups marginats en la història catalana), al Museu d'Història de Catalunya. El dia 25 Valentí Gual efectua la conferència «Clarors sobre el món rural», dins la V Jornada Sàpiens, «Una nova mirada sobre el món rural», al Museu de la Vida Rural de l'Espluga de Francolí, el dia 29 el mateix professor rocafortí realitza la xerrada «Cambrils, 1640. Episodi clau de la Guerra dels Segadors», al Campus Extensió Universitària de la URV de Cambrils.

-Desembre: El diumenge disset, al Museu-Arxiu de Montblanc, es presenta la revista *Aplec de Treballs* 35, que homenatja al Grup d'Arqueologia al Molí del Salt (Vimbodí) i al Dr. Valentí Gual Vilà. Per a exposar les respectives trajectòries es conviden a Manuel Vaquero de la URV i a Rafael Català Dalmau, de Barcelona, en acabar l'acte es celebra un dinar a Rocafort de Queralt. Sobre aquest esdeveniment, la periodista Cinta Bellmunt publica un extens article al blog de l'IPHES i al *Diari Més* de Tarragona, també el setmanari *Nova Conca* se'n fa ressò. L'IRMU inclou els pdfs dels articles de l'*Aplec de Treballs* 34 de 2016 i el sumari de l'*Aplec de Treballs* 35, al portal RACO, dies després Dialnet que farà el mateix. Es tramiten els ajuts a l'IRMU i a l'Ajuntament de Montblanc, per les edicions de 2017. S'envia la revista per correu postal als autors que no han pogut assistir a la presentació. Les consultes a través del portal RACO en l'any 2017 a la revista *Aplec de Treballs* han estat de 17.788, a *Podall* 4.387, *Reboll* 5.579 i *Recull* 3.448, la xifra de l'*Aplec* supera l'estadística de *Quaderns de Vilaniu*, de Valls i altres revistes acadèmiques del Camp de Tarragona. S'acaben de revisar els textos de la Revista *Podall* 6.

